

Ultralyd uddannelse
hoveduddannelsen i den gynækologisk-
obstetriske speciallægeuddannelse
Rigshospitalet

6. udkast
240805

I hoveduddannelsen ved Gynækologisk -, obstetrisk -, UL - og fertilitets klinikken, JMC Rigshospitalet skal minimumskompetencerne anført i DSOG målbeskrivelse opfyldes. Derudover er der enkelte kompetencer som RH yderligere planlægger opfyldt i hoveduddannelsen.

Oversigt over billeddokumentation af UL-billeder i hoveduddannelsen RH

Hoveduddannelsen 48 mdr. RH i kombination med enten Gentofte eller Holbæk. Der er anført HI udfør opsamling af de fleste ULbillede-dokumentation.
UL af ca. 25 BPD (HI)
UL af ca. 25 CRL (HI)
UL af ca. 25 femurlængder (HI)
UL af ca. 25 vægtestimater (HI)
UL ca. 5 flerfoldsgraviditeter (HI)
5 normale umbilical doppler undersøgelser (HI)
100 gynækologiske ultralydsundersøgelser, fordelt på - ca. 20- 25 uteri (HI) - ca. 20 - 25 ovarier / rumopfuldende processer (HI) - ca. 20 - 25 ascites / fri væske (HI) - ca. 20 - 25 vandscanninger mhp intrakavitære processer (HII , dvs Holbæk eller Gentofte))

Mål:

Efter afsluttet hoveduddannelsesstilling i gynækologi og obstetrik i JMC, Rigshospitalet skal lægen kunne udføre ultralydundersøgelse af:

Uterus inkl. cervix i længde- og tværsnit herunder

- måling af endometrietykkelse / midtlinieekko
- måling af og lokalisering af fibromer
- visualisering af intrakavitære processer ved vandscanning

Ovarier med påvisning af

- follikler
- corpus luteum
- cyste / tumores

Graviditet

- bestemmelse af om det drejer sig om singleton- eller flerfoldgraviditet
- ved flerfoldgraviditet, bestemme choriocitet
- måling af biparietaldiameter (BPD), abdominaldiameter (AD) og femurlængde (FL)
- foretage vægtestimat baseret på BPD, AD og FL
- vurdere mængden af fostervand og om denne er indenfor det normale
- bestemme placentelokalisation
- måle cervixlængde
- foretage Doppler flow undersøgelse af arteria umbilicalis

Læringsstrategi

Ultralyd i føtal medicin:

Indenfor de første 6 måneder i Obstetrisk klinik (HI) afsættes minimum 2 sammenhængende uger i Ultralydklinikken mhp. systematisk oplæring. Opholdet i Ultralydklinikken lægges så tidligt som muligt efter ansættelsen er indledt.

I disse uger har den uddannelsessøgende ikke andet klinisk arbejde, men der kan indgå enkelte weekend-vagter.

Derudover afsættes 1 uge i Ultralydklinikken i de 6 måneders 1.reservelægetid (H III), hvor den uddannelsessøgende er i obstetrisk klinik.

Der arbejdes med superviserede UL-undersøgelser på Ultralydklinikken. Supervision foretages af UL-sygeplejerske og læger i Ultralydklinikken.

I løbet af ansættelsen i obstetrisk klinik:

Efter at den uddannelsessøgende har foretaget superviseret UL og fået godkendt kompetencen, kan den uddannelsessøgende foretage UL i de obstetriske ambulatorier og på fødegangen.

Den uddannelsessøgende gemmer billeder mhp. vurdering.

Den uddannelsessøgende foretager vægtscanninger på fostre til planlagt kejsersnit. Resultat ved vægtscanning sammenlignes med fostervægt ved forløsning dagen efter.

Ultralyd i gynækologisk ultralyd

1) Systematisk oplæring i gyn UL gennemføres ved:

Tidligt under opholdet i Gynækologisk klinik (og skal afvikles indenfor de første 6 mdr) planlægges:

A) Onsdage og Torsdage formiddage i UL klinikken, hvor der er samlet 9 gyn. UL scanninger.

Samme eftermiddage opsøges fertilitetsklinikken med det formål at træne vaginal gyn. UL i Fertilitetsklinikken. Formålet med ophold i Fertilitetsklinikken er:

- Oplæring i ultralydundersøgelse af uterus i længde- og tværsnit herunder måling af endometrietykkelse / midtlinieekko.
- Oplæring i ultralydundersøgelse af ovarier med måling i 3 planer, påvisning af follikler og ultralydsdefinition af PCO.

B) Efterfølgende planlægges tre dage i gynækologisk ambulatorium:

Onsdage: Den uddannelsessøgende passer bølgeamb. og superviseres til de Ulscanninger de foretager. Alternativt følger med i onkologisk ambulatorium 5031

Torsdage: Den uddannelsessøgende følger med i onkologisk ambulatorium i gyn,amb.

Dvs oplæring i gynækologisk UL ser således ud:

	Ma	Ti	Ons	To	fre	om muligt ugen efter, men ofte vil det blive i en senere uge	Ma	Ti	Ons	To	Fre
9.00- ca. 12.00			UL klinikken	UL klinikken					Bølge amb.	Onko- logisk amb. i	
12.45- 15.00			Fert.- klinikken	Fert.- klinikken					Alternativ onk. amb. på 5031 (aktuelt LU)	gyn.amb (aktuelt JS)	

På disse 4 dage har den uddannelsessøgende ikke andet klinisk arbejde, onsdagene kan de dog have forvagsfunktionen i bølgeamb.

2) Bølgeambulatoriet

Den uddannelsessøgende, der har sit første ½ år i gyn. klinik skal på onsdage prioriteres til at indgå i bølgeambulatoriet

3) UL-klinikkens tider til gyn. UL

UL-klinikken har følgende gyn. UL tider (efter 1.sept. 2005):

Mandage: 9.45 og 10.15

Tirsdage: 9.45 og 10.00

Onsdage: 9.00, 9.45, 10.15, 10.45 (x2), 11.15

Torsdage: 9.45, 10.15, 10.45, 11.15

Fredage: 9.45, 10.15

Udvalgte onsdage og torsdage frigøres uddannelsessøgende mhp at indgå i ved UL-klinikkens gyn. UL –tider.

De øvrige dage opfordres uddannelsessøgende om muligt at opsøge UL klinikken mhp aftaler.

4) Teoretisk viden og fremlæggelser:

Den uddannelsessøgende holder oplæg i forvagtsgruppen om ultralydundersøgelser. Den uddannelsessøgende fremlægger egne UL-billeder ved ultralydskonferencen tirsdag morgen, minimum 3 gange i løbet af 1 år.

Evalueringsmetoder

Ved supervision, samtale og feedback med vejleder eller anden speciallæge i Ultralydklinikken. Om praktisk muligt og for at optimere supervisionen kan speciallæge fra Ultralydklinikken tilkaldes til at supervisere den uddannelsessøgende i gynækologiske ultralydsscanninger.

Ved supervision, samtale og feedback ved speciallæger i de 4 klinikker der dækker gynækologi og obstetrik.

Billedokumentation: Billederne gennemgås med vejleder i Ultralydklinikken, evt. indgår hovedvejleder også ved billedvurdering. Der foretages billedvurdering og samtale med feedback ca. hver 3 måned i løbet af hoveduddannelsen.

Dokumentation for opnåede færdigheder

Attestation for opnåede færdigheder gøres i logbog af vejleder i Ultralydklinikken evt. i samarbejde med hovedvejleder og uddannelsesansvarlig overlæge

Selvstudier:

Forud for ophold i Ultralydklinikken og i gyn amb. gennemgår den uddannelsessøgende følgende litteratur:

.....

Litteratur, hjemmesider:.....

Hvad har I?